

PATVIRTINTA

Biržų rajono savivaldybės priešgaisrinės apsaugos

tarnybos viršininko 2021 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr.TV-16

BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS PRIEŠGAISRINĖS APSAUGOS TARNYBOS APGAULĖS IR KORUPCIJOS PREVENCIJOS TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Biržų rajono savivaldybės priešgaisrinės apsaugos tarnybos (toliau – SPAT) apgaulės ir korupcijos prevencijos tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja korupcijos prevencijos principus, tikslus, uždavinius, korupcijos prevencijos priemonės ir jų teisinius pagrindus, korupcijos prevencijos proceso organizavimą, korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo koordinavimą bei kontrolę.

II SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

2. **Korupcijos prevencija** – korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas sudarant bei įgyvendinant atitinkamą priemonių sistemą, taip pat poveikis asmenims siekiant atgrasinti nuo korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų.

3. **Korupcija** – tai tiesioginis ar netiesioginis kyšio arba kito nepagrįsto atlygio ar pažado dėl tokio atlygio prašymas, siūlymas, davimas ar priėmimas, kuris iškreipia asmens, gaunančio kyšį, nepagrįstą atlygį ar pažadą dėl kyšio ar nepagrįsto atlygio tinkamą bet kurios pareigos atlikimą ar reikalaujamą elgseną.

4. **Apgaulė** – veiksmai, elgesys ar žodžiai, kuriais sąmoningai norima apgauti, suklaidinti.

5. **Piktnaudžiavimas** – veikimas ar neveikimas, kai darbuotojui suteikti įgaliojimai naudojami ne pagal įstatymus bei kitus teisės aktus arba savanaudiškais tikslais, ar dėl kitokių asmeninių paskatų (naudojimosi tarnybine padėtimi, keršto, pavydo, karjerizmo, neteisėtų paslaugų teikimo ir t. t.), taip pat tokie darbuotojo veiksmai, kai viršijami suteikti įgaliojimai ar savivaliaujama.

6. **Biurokratizmas** – veikimas ar neveikimas, kai vietoje reikalų sprendimo iš esmės laikomasi nereikalingų ar išgalvotų formalumų, nepagrįstai atsisakoma spręsti darbuotojo kompetencijai priklausančius klausimus, vilkinama priimti sprendimus ar atlikti savo pareigas bei kitaip blogai ar netinkamai valdoma (atsisakoma informuoti asmenį apie jo teises, sąmoningai pateikiamas klaidinantis ar netinkamas patarimas ir t. t.). Biurokratizmu taip pat laikomas toks darbuotojų darbas, kai nevykdomi arba blogai vykdomi įstatymai ar kiti teisės aktai.

III SKYRIUS SIEKIS

7. Pašalinti apgaulės ir korupcijos atsiradimo galimybes SPAT veiklos sistemoje, siekti, kad ji netrukdytų teikti kokybiškas paslaugas, priklausančias SPAT pagal įstaigos nuostatus, užtikrinti

žmonių teises ir laisves.

IV SKYRIUS KORUPCIJOS PREVENCIJOS PRINCIPAI

8. Korupcijos prevencija įgyvendinama vadovaujantis šiais principais:
 - 8.1. teisėtumo – korupcijos prevencijos priemonės įgyvendinamos laikantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų bei užtikrinant pagrindinių asmens teisių ir laisvių apsaugą;
 - 8.2. visuotinio privalomumo – korupcijos prevencijos subjektais gali būti visi asmenys;
 - 8.3. sąveikos – korupcijos prevencijos priemonių veiksmingumas užtikrinamas derinant visų korupcijos prevencijos subjektų veiksmus, keičiantis subjektams reikalinga informacija ir teikiant vienas kitam tokią pagalbą;
 - 8.4. pastovumo – korupcijos prevencijos priemonių veiksmingumo užtikrinimas nuolat tikrinant ir prižiūrint korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo rezultatus, bei teikiant pasiūlymus dėl atitinkamų priemonių veiksmingumo didinimo.

V SKYRIUS PREVENCIJOS TIKSLAI

9. Apgaulės ir korupcijos prevencija siekiama, kad apgaulė ir korupcija kuo mažiau trukdytų SPAT veiklai, didinti paslaugų teikimo kokybę.

10. Rengiamos antikorupcinės priemonės turi būti nuoseklios, visapusiškos ir ilgalaikės. Didelis dėmesys turi būti skirtas korupcijos apraiškų prevencijai ir neišvengiamos atsakomybės už neteisėtus veiksmus principo įgyvendinimui.

11. Sėkmingai kovoti su korupcijos apraiškomis galima, kai ilgalaikė politika pagrįsta visuotinai pripažįstamomis priemonėmis, prevencija, teisės pažeidimų tyrimu, žmonių švietimu ir jų parama.

12. Šiame dokumente numatytos priemonės siejamos su iškilusių problemų sprendimu ir apsauga nuo esamos ar atsirandančios korupcijos SPAT veiklos sistemoje. Taip pat būtina visokeriopai ginti visuotinai pripažįstamas žmogaus teises ir laisves.

13. Skatinti glaudesnę SPAT bendradarbiavimą su kitomis institucijomis, organizacijomis bei visuomene.

VI SKYRIUS PREVENCIJOS UŽDAVINIAI

14. Nustatyti labiausiai korupcijos paveiktas SPAT veiklos sritis, užtikrinti veiksmingą ir kryptingą ilgalaikę kovą su korupcija, numatytų priemonių įgyvendinimą.

15. Atskleisti korupcijos priežastis, sąlygas ir jas šalinti.

16. Atgrasinti asmenis nuo korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų, žmonių apgaulės.

17. Užtikrinti korupcijos prevencijos priemonių taikymą ir teikiamą jų įgyvendinimo administravimą bei kontrolę.

18. Organizuoti skaidrų SPAT veiklos vykdymą.

19. Skirti už šios programos įgyvendinimą ir kontrolę atsakingus asmenis.
20. Įtraukti į korupcijos prevenciją SPAT darbuotojus.
21. Korupcijos atsiradimo rizika įvertinama:
 - 21.1. Motyvuota korupcijos tikimybės vertinimo išvada ir su tuo susijusi informacija;
 - 21.2. Apklausos duomenys;
 - 21.3. Galimybė vienam darbuotojui priimti sprendimą dėl SPAT lėšų ir kito turto;
 - 21.4. Darbuotojų savarankiškumas priimant (darbuotojo ar įstaigos teisė spręsti kokį nors klausimą savo nuožiūra);
 - 21.5. SPAT ir darbuotojų priežiūros ir kontrolės lygis;
 - 21.6. Reikalavimas laikytis įprastos darbo tvarkos;
 - 21.7. Nustatyti galiojančios tvarkos normų pažeidimai.

VII SKYRIUS KORUPCIJOS PREVENCIJOS PRIEMONĖS

22. Kontrolės ir priežiūros vykdymas.
23. Atsakomybės neišvengiamumo principo taikymas už SPAT veiklos sistemoje padarytus nusižengimus, susijusius su korupcija.
24. Viešųjų ir privačiųjų interesų derinimas, užtikrinimas, kad priimant sprendimus pirmenybės būtų teikiama viešiesiems interesams, siekti priimamų sprendimų nešališkumo ir užkirsti kelią korupcijai ir apgaulei SPAT veikloje.
25. Pranešimų, skundų, informacijos, susijusios su korupcija, tikrinimas ir priemonių taikymas jiems pasitvirtinus.
26. Savo kompetencijos neviršijimas.
27. Problemų išankstinis nuspėjimas ir pašalinimas.
28. SPAT darbuotojų supažindinimas su korupcijos prevencijos politika.
29. Atliekamos veiklos dokumentavimo reikalavimų laikymasis.
30. SPAT kontrolę vykdančių institucijų išvadų vertinimas.
31. Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų, kitų dokumentų, susijusių su SPAT veikla laikymasis.

VIII SKRYIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

32. Informaciją apie korupciją SPAT darbuotojai gali teikti viršininkui raštu, elektroniniu paštu ar kitais jiems prieinamais būdais.
33. Pranešimai, skundai bei visa informacija, susijusi su korupcija, tikrinama ir jiems pasitvirtinus taikomos Lietuvos Respublikos teisės aktuose numatytos priemonės viešo paskelbimo būdu.
34. Visi SPAT darbuotojai privalo būti supažindinti su korupcijos prevencijos tvarka.
35. Vykdam SPAT veiklą turi būti laikomasi Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų, kitų SPAT veiklą reglamentuojančių dokumentų.
36. Asmenys pažeidę šią tvarką atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.